

Enerji İstatistik Notu 51: Petrolde Şangay, Teksas için Öncü Gösterge mi?

Tek cümle: “Eğer ABD dolarına karşı daha da zayıf bir yuan olacaksa, ticaret politikalarından dolayı, Çinlilerin fiyatlar konusunda daha karamsar olduğu da söylenebilir.”

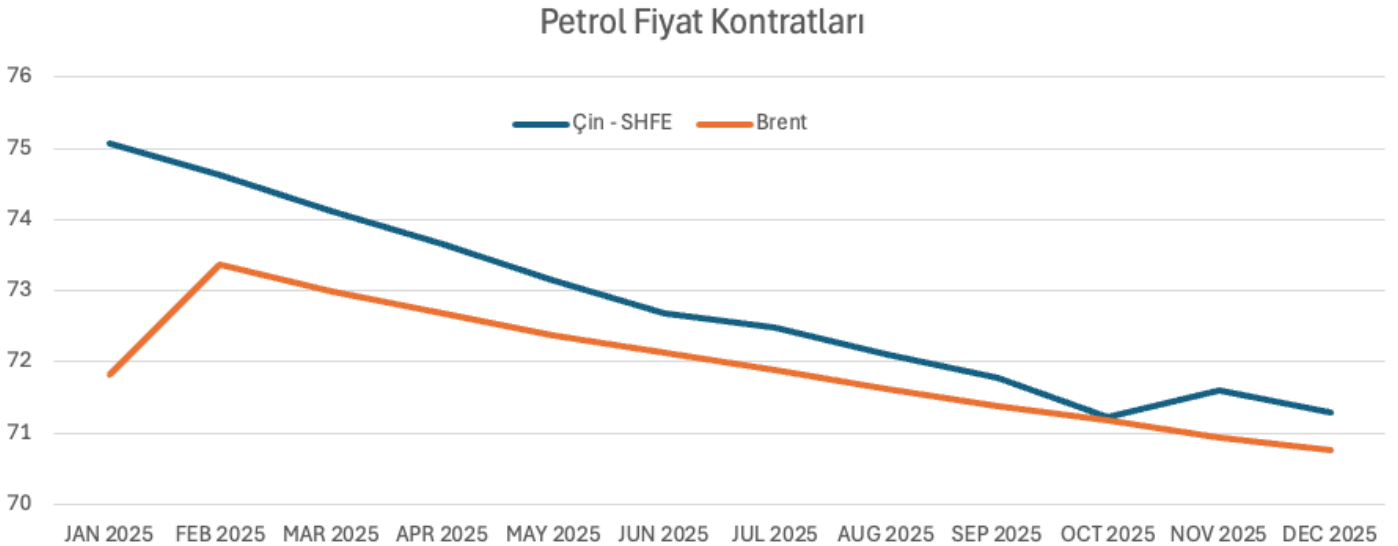
Barış Sanlı, barissanli2@gmail.com

Bundan 6 yıl önce Çin, Şangay’da ham petrol kontratlarını¹ devreye aldı. Bayes Business School’un Commodity Insight Digest’te bu konuda bir küçük makale yer aldı. Bu notta, bu makalede yer alan “Çin petrol piyasası göstergeleri, Batı petrol fiyatları için öncü mü?” sorusuna bakılacaktır.

“Petrol yuanla fiyatlanacak” haberleri matematik olarak doğru değildir. Batı Teksas (WTI) petrolünün hem üretimi hem de kağıt hacmi, benzer şekilde Brent’in de kağıt hacmi çok yüksektir. Çin ise en büyük ham petrol ithalatçısıdır. Bu sebeple küresel petrolü fiyatlayamasa da, petroldeki tüketim farklarını Çin petrol fiyatı gerçekten de dönem dönem daha iyi yansıtabilir.

Şangay petrol gelecek kontratları, 2023 sonunda 10 tasfiyanede, 17 depolama noktası ile 18 milyon m³ depolamaya sahiptir. 2023’teki aktif depolanan rakam ise 12.12 milyon m³’dir. Pratikte bu çok düşük bir rakamdır, tahmini 7 günlük Çin ithalatı kadardır. Fakat ShFE petrol kontratı (SC)² yüksek marjları ve fiziksel teslim olması ile Çin hükümetinin spekülasyondan uzak³ bir petrol göstergesi olarak konumlandırıldığı bir fiyat aracıdır.

Peki bu fiyat Brent ile ne kadar farklılaşmaktadır? Bu kontrat aslen daha Ortadoğu petrolü ile yakın fiyatlama görebilecek bir kontrattır. Ama Oman⁴ yerine Brent petrol gelecek fiyatına erişim daha kolaydır. Aşağıdaki grafik CME ve ShFE’den 19 Aralık akşamı alınan gelecek fiyatlarıdır.

¹ <https://www.bayes-cid.com/pdf/newsletters/2024-07/CID-July-2024-Nanha.pdf>

² <https://tsite.shfe.com.cn/eng/market/futures/energy/sc/>

³ <https://media.licdn.com/dms/document/media/v2/D561FAQFdzDCXQC3r7g/feedshare-document-pdf-analyzed/B56ZPV8OHkHQAY-/0/1734461158626?e=1735776000&v=beta&t=rjIZOLeWt6wC14l6hb4wd4mHB7ixlfQD-X5qHuliw-o>

⁴ <https://www.gulfmerc.com/gme-product-services/gme-data>

İki kontrat arasındaki fiyat farkının temel sebepleri nelerdir? Brent'te taşıma/kargo bedelleri yoktur. ShFE'de ise Çin'den depo noktalarından teslim vardır. Coğrafik olarak en azından Ortadoğu'ya göre bir taşıma bedeli premium'u taşıması beklenir. Ayrıca Brent'e göre fiziksel teslim ShFE kontratı Temmuz'da daha az düşüyor ama Ekim'de dip yapıyor.

Şangay kontratı fiziksel teslim özelliği ve yüksek marjları (%9-10), spekülörlerin pek de yer almaması sebebiyle, Çin tüketim dinamiklerini daha net yansıtabilmektedir. Dönem dönem batı benchmarklarının öncü göstergesi olduğu da belirtiliyor.

Yukarıdaki grafikte, Çin talebi ile ABD talebini ayıran "Ocak farkı" yansımaktadır. Genelde ABD'de Aralık(Christmas ziyaretleri) sonrası Ocak ayındaki bir önceki aya göre talep düşüşü en yüksek rakamlardan biridir. Ocak bu sebeple daha düşük fiyatlanabilmektedir. Çin ama bu özelliği göstermemektedir.

Çinde 2025'te güçlü bir talep beklememek gerekiyor. Çünkü ShFE petrol fiyatları da önümüzdeki yıl çok daha düşük petrol fiyatlaması öngörüyor. Eğer daha da zayıf bir yuan olacaksa, ticaret politikalarından dolayı, Çinlilerin fiyatlar konusunda daha karamsar olduğu da söylenebilir.